

Іноземний досвід попередження злочинності

Дар'я Милостива

кандидатка сільськогосподарських наук, старша наукова співробітниця, судова експертка, Дніпропетровський НДІСЕ Мін'юсту України, м. Дніпро, Україна, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3609-776x>

Анна Бабченко

кандидатка біологічних наук, старша наукова співробітниця, судова експертка, Дніпропетровський НДІСЕ Мін'юсту України, м. Дніпро, Україна, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3491-931x>

Проаналізовано іноземний досвід превентивних заходів, спрямованих на запобігання злочинам у суспільстві, зокрема Сполучених Штатів Америки та Великої Британії.

Ключові слова: країни Європи; попередження злочину; програми боротьби з насильством.

Foreign Experience in Crime Prevention

Mylostiva Daria, Babchenko Anna

Foreign experience of crime prevention measures in society, particularly in the United States and Great Britain, is analyzed.

Keywords: European countries; crime prevention; anti-violence programs.

У країнах-членах Європейського Союзу виокремлюють два рівні попередження злочинів: соціальне та ситуаційне. Соціальне попередження спрямоване на зміну несприятливих умов формування особистості людини, особливо мікросередовища та мікросоціальної ситуації. Ситуаційне виходить із того, що окремі категорії злочинних діянь учиняються за певних обставин, у певний час і певних місцях. Сама ситуація стимулює і провокує певні види злочинів (вуличні бійки поблизу кінотеатрів і розважальних закладів, зґвалтування в парках тощо). Таке попередження за прийнятою в нас термінологією відповідає запобіганню та припиненню злочинів [1].

У Західній Європі та США величезну увагу приділяють превентивним заходам, спрямованим на запобігання насильству в суспільстві. Так, Адміністрація Президента США ухвалила федеральну програму морального оздоровлення американського суспільства. Основними елементами цієї програми є формування ненасильницьких

установок і навичок у підростаючого покоління, підтримка місцевих громад у запобіганні насильству, припинення насадження расової та культурно-національної ворожечі, обмеження поширення зброї серед громадян, ідеологічне та матеріальне стимулювання оздоровлення сімейного способу життя, рекомендації засобам масової інформації щодо скорочення реклами насильства й ведення пропаганди, що сприяє скороченню насильства; проведення наукових досліджень, присвячених виявленню умов, за яких запобігання злочинам здійснюється найуспішніше [2].

Програми боротьби з насильством розробляються в рамках двох основних напрямів запобігання злочинам, прийнятих у США: соціального реформування та клінічної кримінології. Крім цих моделей у практиці запобігання злочинності останніми роками доволі популярними стають заходи, пов'язані з реформою поліцейської системи та застосуванням досягнень науки.

Крім того, у США діє Національна програма єдиної звітності про злочинність (UCR), у межах якої Федеральне бюро розслідувань (ФБР) щорічно збирає офіційну статистичну інформацію про злочини з поліцейських і шерифських відділень усіх штатів Америки з метою подальшої публікації таких відомостей, надання їм у необхідних випадках гласності. Інформація служить для передачі населенню відомостей про останні тенденції у сфері забезпечення правопорядку та реалізації заходів, спрямованих на забезпечення особистої безпеки громадян [3].

Згідно з програмним документом «Сучасна стратегія запобігання злочинності» у Великій Британії з 1995 по 2016 роки кількість скоєних злочинів знизилася на 60%, але паралельно тривали процеси її поступової трансформації (самодетермінації). Зазначається, що загальнокримінальних «традиційних» злочинів, таких як вуличне насильство, викрадення автотранспортних засобів, крадіжки чужого майна з проникненням у приміщення, реєструється на 50 % менше. Водночас суттєво зросла кількість звернень громадян із приводу домашнього

насильства, злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканності особистості, шахрайських дій, кіберзлочинів, що мають високий ступінь латентності.

Перелік джерел посилання

1. Hewitt A. N., Beauregard E., Davies G. An Empirical Examination of the Victim-Search Methods Utilized by Serial Stranger Sexual Offenders: A Classification Approach. *J Interpers Violence*. 2019. Vol. 34 (21–22). Pp. 4522–4549. DOI: 10.1177/0886260516675921 (дата звернення: 01.09.2024).
2. Elliott I. A., Beech A. R., Mandeville-Norden R. The psychological profiles of internet, contact, and mixed internet / contact sex offenders. *Sex Abuse*. 2013. Vol. 25 (1). Pp. 3–20. DOI: 10.1177/1079063212439426 (дата звернення: 01.09.2024).
3. Reger M. A., Stanley I. H., Joiner T. E. Suicide Mortality and Coronavirus Disease 2019-A Perfect Storm? *JAMA Psychiatry*. 2020. Vol. 77 (11). Pp. 1093–1094. DOI: 10.1001/jamapsychiatry.2020.1060 (дата звернення: 01.09.2024).